

Living Danube Limes

Valorizacija kulturnog nasleđa i negovanje održivog turizma kroz sinergiju zajedničkog nasleđa na teritoriji DUNAVSKOG LIMESA u cilju stvaranja jedinstvene Kulturne rute

E-Bilten

Broj #5, Novembar - Decembar 2022.

Interreg

Danube Transnational Programme

Living Danube Limes

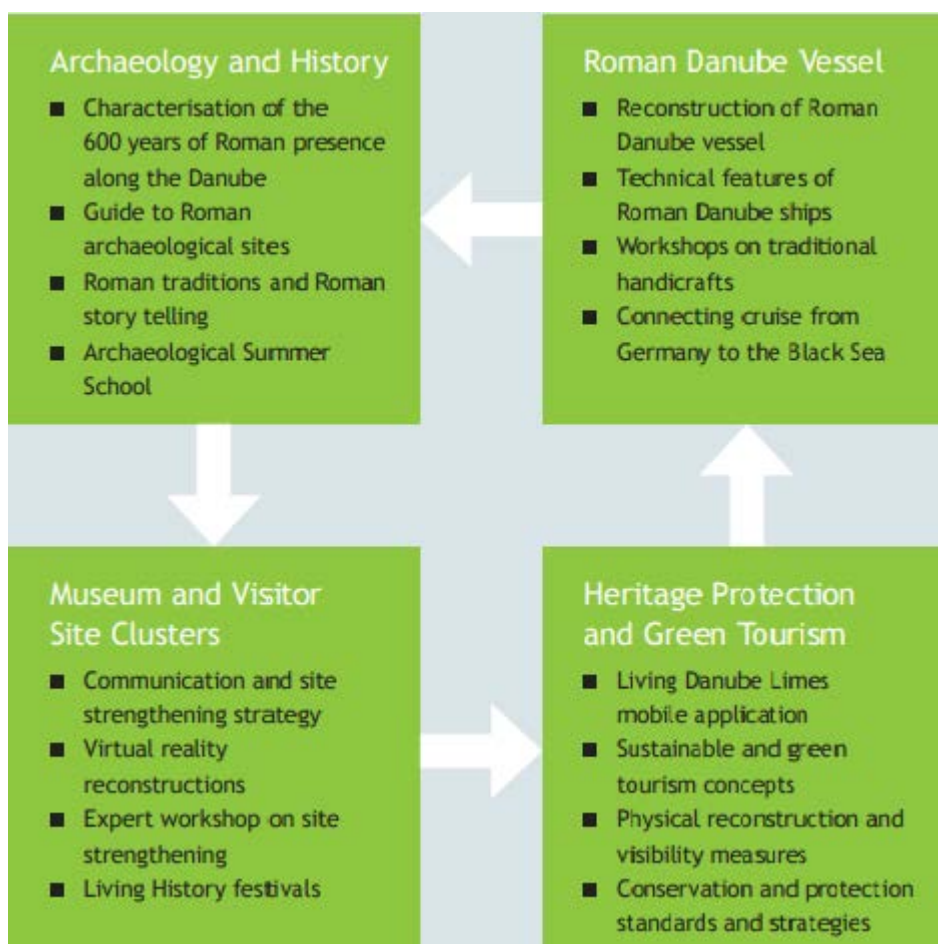

POGLED U NAZAD NA USPEŠAN PROJEKAT

U ovom završnom biltenu želimo da se osvrnemo na 2,5 godine uspešne realizacije brojnih aktivnosti u našem projektu *Living Danube Limes*.

Glavni cilj projekta *Living Danube Limes* je jačanje Dunavskog regiona zajedničkim nasleđem, rimskim nasleđem duž reke Dunav, bivše severne granice Rimskog carstva. Ovo nasleđe je upravo ono koje povezuje moderne države duž Dunava. U našem projektu nastojali smo da ovo zajedničko rimsko nasleđe i istorija budu vidljivi, opipljivi i inkluzivni. U te svrhe smo povezali akademska istraživanja, prezentaciju i očuvanje ovog nasleđa sa merama popularizacije i podsticajima da rimska prošlost oživi – na kopnu kao i duž vodenog toka i na samoj reci Dunav. Poslednje pomenuto moguće je zbog našeg rekonstruisanog rimskog rečnog patrolnog broda, Danuvije Alakris (*Danuvina Alacris*), koja je u leto i jesen 2022. putovala iz Nemačke u Rumuniju i fizički povezivala partnerske zemlje međusobno i njihovu zajedničku rimsku istoriju.

Četiri glavna dela *Living Danube*-a čvrsto su međusobno povezana kao što je prikazano na grafikonu i biće predstavljena putem odabranih istaknutih tačaka u nastavku. Ovaj prikaz rezultata počće najnovijim i najuspešnijim poduhvatom projekta *Living Danube Limes* koji predstavlja povezujuće krstarenje iz Nemačke ka Rumuniji.

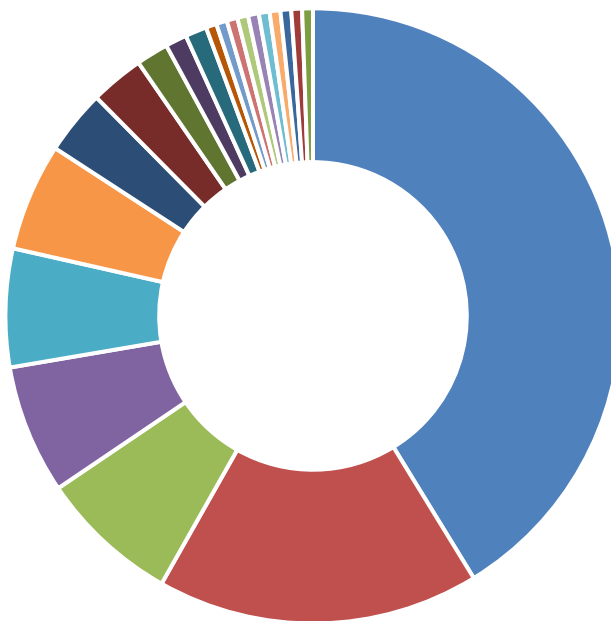

POVEZUJUĆA PLOVIDBA 2022 – WPT2 MUZEJSKI KLASTERI I LOKALITETI ZA POSETIOCE

Početak najveće manifestacije u okviru Living Danube Limesa uopšte nije išao po planu – nizak vodostaj Dunava nije dopustio početak plovidbe u Ingolštatu u Nemačkoj, a u poslednjem trenutku morale su da se ulože izmene kako bi Danuvija Alakris došla do Kehlhajma, odakle bi mogla da započne svoje dugo putovanje posle startnog festivala održanog 15. jula. Međutim, krstarenje je od tada išlo nesmetano narednih 2600 kilometara do konačnog odredišta u Harsovi, u Rumuniji do kojeg je brod došao 18. oktobra (prvobitni plan da se ide sve do Crnog mora morao je biti izmenjen zbog rata u Ukrajini i uvažavanja bezbednosti posade i broda).

Najviše 28 članova posade stane na Danuviju Alakris, uključujući kormilara i kapetana na pramcu. U većini slučajeva ovaj broj nije dostignut, što je bilo pozitivano, kako se ograničeni prostor na kome su veslači provodili i do 16 sati dnevno ne bi pretrpao. Skoro 200 veslača koji su se pridružili avanturi na jednu, dve ili čak više nedelja, od sredine jula do sredine oktobra, došlo je bukvalno iz celog sveta, kao što je prikazano u grafikonu ispod. Pored njih, lokalni regruti su se pridruživali u kratkim periodima od nekoliko dana – neki od njih shvatili su koliko je jedinstvena prilika da se pridruže ovom krstarenju kada je Danuvija Alakris prošla pored njihovih obale Dunava. Zato grafikon daje samo okvirni pregled zemalja iz kojih su došli volonterski veslači. Bili smo veoma impresionirani što su se ljudi iz Daleke Australije i SAD pridružili našem povezujućem krstarenju. Da bismo vam pokazali samo osnovne ideje izabrali smo nekoliko fotografija iz tih divnih nedelja.

Učesnici u povezujućoj plovidbi 2022 - zemlje

■ Austria	■ Germany	■ Great Britain	■ Bulgaria
■ Serbia	■ Slovakia	■ Italy	■ Hungary
■ Ireland	■ Belgium	■ Spain	■ Australia
■ Croatia	■ Czech Republic	■ Liechtenstein	■ Lithuania
■ Montenegro	■ Netherlands	■ Romania	■ USA
■ Switzerland			

©Margit Schedel

©Alexander Hilverda

U Nemačkoj je Danuvija Alakris bila u pratnji F.A.N.-a, broda tipa *Oberstimm*, sa Univerziteta Fridrih-Aleksandar Erlangen-Nirnberg (*Friedrich-Alexander University Erlangen-Nuremberg*). Dok su na nekim pristaništima pažnju gledalaca privukli učesnici koji su bili obučeni kao Rimljani, na drugim stajnim mestima pažnju gledalaca skrenule su teme kao što je upisivanje Rimskog dunavskog Limesa na UNESCO spisak svetske kulturne baštine.

©Teichmann

©Alfred Horack

©STU FAD

©Margaréta Musilová

Gde god smo ikada išli, dočekani smo sa najtoplijom dobrodošlicom – u ovom slučaju u Bratislavi i okolini.

©Milotai Richárd

©Zsofi Huszar

Još uvek ne znamo zašto je kapetan morao da navede brod u Esztergom u Mađarskoj – što je jedna od mnogih misterija povezujućeg krstarenja. I uzgred, vreme nije uvek bilo sunčano...iako je izuzetno vedro bilo kada je brod prolazio pored centra Budimpešte.

©Ádám Pálvölgyi, Zoltán Dinya

©Rita Dankovics

©IAHR

©IAHR

©Marko Jelusic

Na putu od Hrvatske do Srbije, uvek prateći rodu, i prolazeći pored prve brane u Srbiji, Đerdap 1.

©Anna Kaiser

©Margarita Borisova

Uživanje u toploj dobrodošlici na rimskom festivalu u Vidinu u Bugarskoj. Sunčano vreme takođe je podstaklo hrabre veslače da plivaju u Dunavu u oktobru.

©Anna Kaiser

Utisci sa povezujućeg krstarenja iz Rumunije - uključujući rimski festival na rumunskoj pilot lokaciji Rasova.

©Adrian Radulescu

©Adrian Radulescu

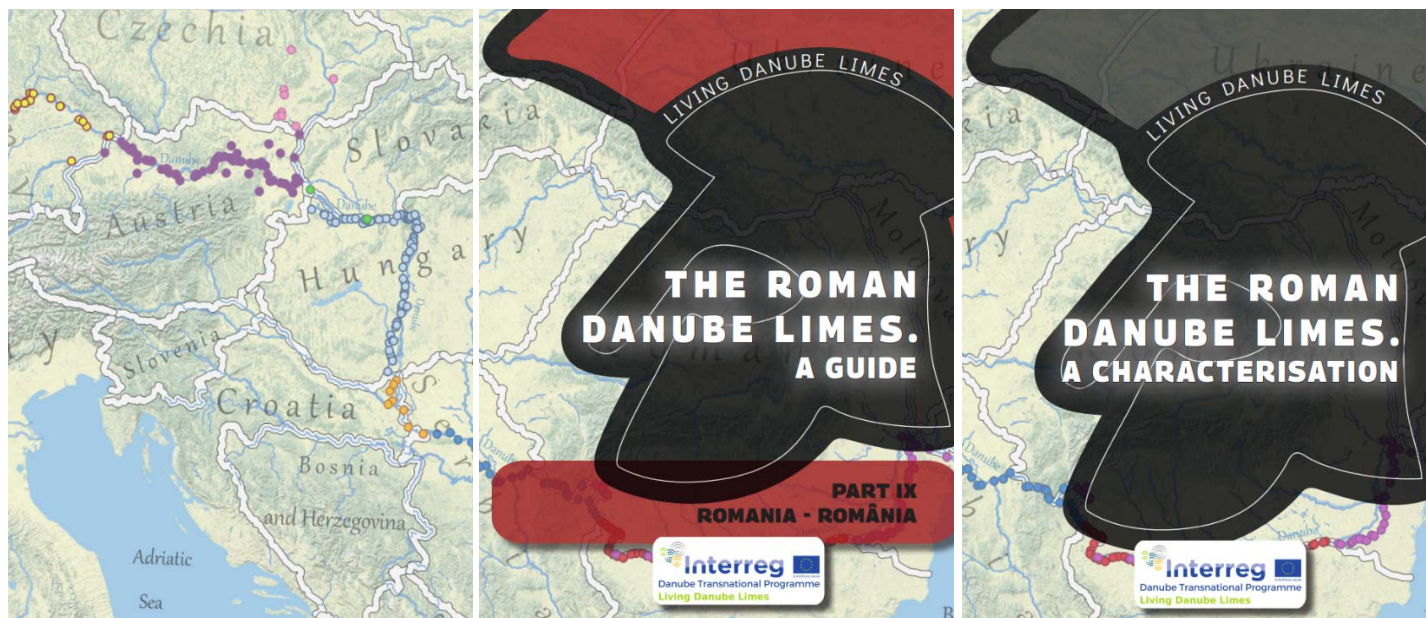
Izabrani sadržaji

Tri najvažnije stvari koje želimo da predstavimo u ovom posljednjem broju našeg biltena su dve brošure o Dunavskom Limesu od Nemačke do Crnog mora, Arheološka letnja škola u Viminacijumu u Srbiji i geoprospekcije izvedene na odabranim pilot lokacijama u istočnom regionu Dunava.

Brošure od Nemačke do Rumunije

Dve brošure koje su dostupne onlajn predstavljaju Dunavski Limes zainteresovanoj publici. Prva je karakterizacija, uključujući izvore koji pružaju uvid u rimsku istoriju Dunavskog Limesa, pojavu i razvoj Limesa i celog regiona, pitanje da li je Dunav u antici više bio vodeni put koji povezuje ili prirodna barijera, razne aspekte rimskog života na području Limesa – od vojnih, tehničkih karakteristika, ekonomije i trgovine do porodičnog života, odeće, kulta i religije.

Druga brošura se sastoji od deset delova, razdvojenih po zemljama partnerima, u kojima se navode i opisuju najvažniji rimski ostaci koji se mogu naći u svakoj od zemalja, zbog čega deluje više kao tradicionalni vodič. Kombinovane zajedno, brošure daju izuzetan i lako dostupan pregled celog Rimskog dunavskog Limesa.

Arheološka letnja škola Viminacijum 2021

Zbog pandemije Arheološka letnja škola u Viminacijumu sprovedena je onlajn sa 30 učesnika iz 12 zemalja, uključujući Tursku i Južnu Koreju. Jedan od zadataka kojim su se učesnici bavili bila je interpretacija nekoliko fotografija geofizičke oblasti. Ovo je bio preliminarni korak za drugu fazu letnje škole na lokaciji u Viminacijumu, kasnije 2021. godine. Od 30 učesnika iz prve faze, sedam je učestvovalo i u drugoj. Program je trajao četiri dana. Prva dva dana obuhvatala su aktivnosti u Arheološkom parku Viminacijum i Istraživačkom centru za posetioce. Za to vreme prisutni su se upoznali sa nekoliko aktuelnih situacija u srpskoj arheologiji, na primeru Viminacijuma:

1. Presentacija i turistička eksploatacija Kulturnog nasleđa uz upotrebu novih tehnologija;
2. Suočavanje sa naučnim izazovima u kombinaciji sa turističkim zahtevima u modernoj Srbiji - Viminacijum naučna istraživanja i centar za posetioce "Domus Scientiarum";
3. Geofizičke ankete – prezentacije na terenskoj radionici i radionica obrade podataka.

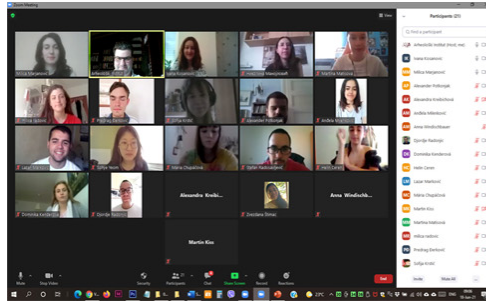
Poslednja dva dana škole bila su namenjena izletištima do klisure Gvozdena kapija i Rama (*Lederata*), kada su prisutni obišli najvažnija mesta na ovom delu srpskog Limesa.

LIVING DANUBE LIMES PROJECT

How to make invisible - visible
Archeological Methodology and Presentation
in the Digital era

Viminacium Summer school 14-18 June 2021

© Institute of Archaeology Belgrade

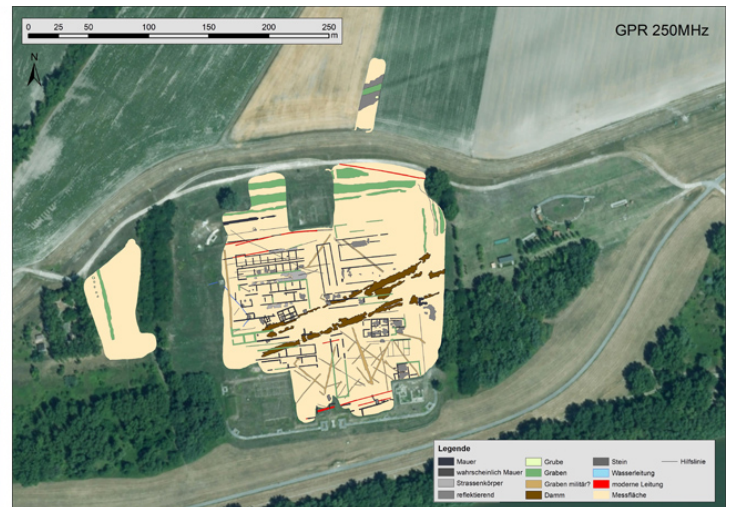
Geoprospekcije na pilot lokacijama 2021

Za geoprospekcije LBI ArchPro je koristio najnovije metode geofizičke perspektive – magnetometriju i radar koji prodire u tlo (GPR) – za mapiranje arheoloških karakteristika koje su skrivene u zemlji – a sve bez iskopavanja. Ovi veoma osetljivi instrumenti mogu da detektuju zakopane strukture kada su njihova fizička svojstva merljivo u suprotnosti sa njihovom okolinom, kao što su kameni zidovi i postavke, jame, otvori i kamini.

© LBI ArchPro: Arheološka geofizička prospekcija za potrebe projekata Living Danube Limes

Strukture koje su još uvek ispod zemlje na ovaj način mogu da budu vidljive i protumačene, što se vidi u nastavku. To ne samo da daje uvid u rimske ostatke koji su još uvek ispod zemlje i doprinosi istoriji Dunavskog regiona, već stvara i vitalno znanje za sprovođenje mera zaštite kako bi se zaštitilo nasleđe koje je još uvek ispod površine tla.

© LBI ArchPro: slika levo: Pregled GPR istraživanja sa 250 MHz antenama; slika desno: Arheološko interpretativno mapiranje GPR istraživanja Rimske tvrđave kod Iže.

Izabrani istaknuti sadržaji

Dva najznačajnija događaja koja smo odabrali sa ovog poslednjeg dela našeg projekta, koji okuplja sve što je razrađeno u prethodnim radnim paketima, jesu aplikacija *Living Danube Limes* za pametne telefone i održive mere zaštite kulturnog nasleđa.

Living Danube Limes aplikacija

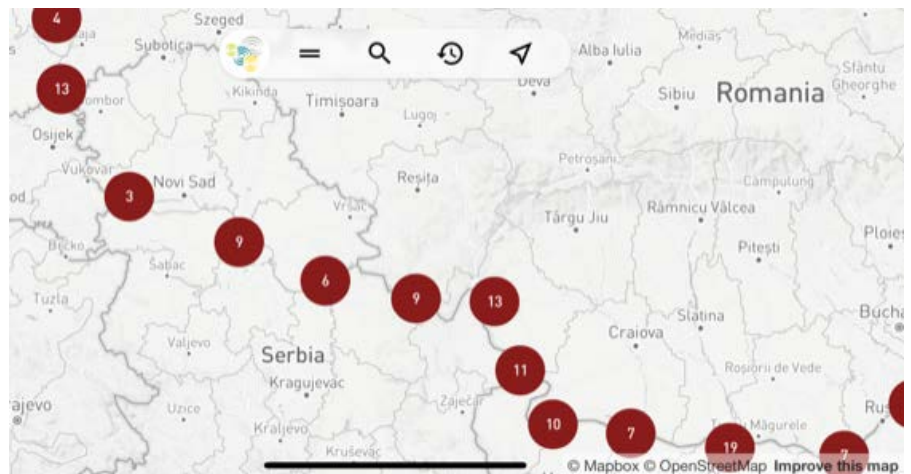
Drobeta

- **Basic information**
- **Gallery**
- **Archaeological remains**
- **Remarks**

Placed across the fortification Pontes/Transdrobeta, the Roman fort from Drobeta was built with the purpose of protecting the northern head of the Roman stone bridge, built at the order of Emperor Trajan, between the two Dacian wars.

Aplikacija za pametne telefone donosi lak pristup podacima prikupljenim u brošurama vodiča, informacije o rimskoj istoriji i arheologiji, lokalnim tradicijama, muzejima, javnom prevozu kao i informacijama i lokaciji rekonstruisanog patrolnog broda, naše Danuvije Alakris. Aplikacija je dizajnirana kao mobilni vodič, zasnovan na digitalnim mapama, na kojima je predstavljeno više od 350 arheoloških lokacija duž Dunava. Rekonstrukcijama virtuelne realnosti napravljenim u Living Danube Limes-u može se pristupiti putem aplikacije, kao i brojnim fotografijama koje su dostavili partneri projekta, kako bi korisnici stekli prvi utisak o tome šta ih čeka na licu mesta. Aplikacija je dostupna na engleskom jeziku i svim partnerskim jezicima projekta.

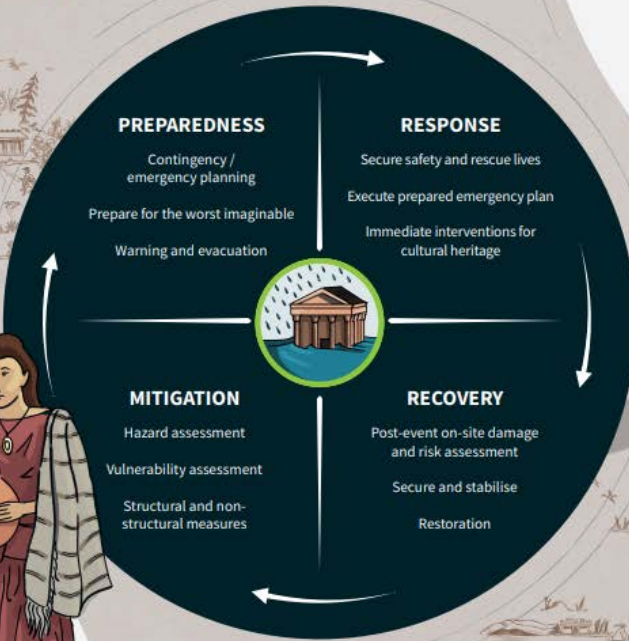

Zaštita kulturnog nasleđa

Kada je u pitanju zaštita rimskog nasleđa od prirodnih ili ljudskih katastrofa ili nezakonitih iskopavanja i trgovine, priprema je od najvećeg značaja. To ističemo našom infografikom "*poštuj i zaštititi*", u kojoj ciklus upravljanja katastrofama ilustruje da je pripremljenost neophodna da bi se generisao uspešan odgovor na svaku pretnju kulturnom nasleđu.

RESPECT AND PROTECT THE ROMAN HERITAGE

- ! It has Survived for 2000 Years – Keep it Safe for the Next Millenia
- ◆ It Connects the Modern Danube Region Countries
- ◆ It is all about People – Past, Present and Future

POSETITE NAS ONLINE

<http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/living-danube-limes>

@LivingDanubeLimes

@livingdanubelimes

@Living Danube Limes

@DanubeDtp

Interreg

EUROPEAN UNION

Danube Transnational Programme Living Danube Limes

